

**ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΟΥΡΚΩΝ ΥΠΗΚΩΩΝ
ΠΟΥ ΔΙΑΣΧΙΖΟΥΝ ΤΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΣΥΝΟΡΑ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΕΕ ΜΕ
ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΤΗΣ ΕΕ¹**

Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές αποσκοπούν στην παροχή διευκρινίσεων σε σχέση με την υποχρέωση θεώρησης βραχείας διαμονής που ισχύει για τους Τούρκους υπηκόους οι οποίοι κατοικούν μονίμως και ασκούν την επαγγελματική τους δραστηριότητα στην Τουρκία και οι οποίοι επιθυμούν να εισέλθουν στο έδαφος κράτους μέλους για να παράσχουν σε αυτό υπηρεσίες (στο εξής: «Τούρκοι υπήκοοι»).

Η ανάγκη αποσαφήνισης του θέματος προέκυψε λόγω της απόφασης του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, της 19^{ης} Φεβρουαρίου 2009, στην υπόθεση C-228/06, *Mehmet Soysal και Ibrahim Savatli*, στην οποία το Δικαστήριο απεφάνθη ότι οι Τούρκοι υπήκοοι οι οποίοι κατοικούν μονίμως στην Τουρκία και μεταβαίνουν σε κράτος μέλος προκειμένου να πραγματοποιήσουν εκεί παροχές υπηρεσιών για λογαριασμό επιχειρήσεως εγκατεστημένης στην Τουρκία δεν υποχρεούνται να διαθέτουν θεώρηση εισόδου στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους, εφόσον το υπόψη κράτος μέλος δεν απαιτούσε τέτοια θεώρηση κατά τον χρόνο έναρξης της ισχύος, σε σχέση με το ίδιο αυτό κράτος μέλος, του πρόσθετου πρωτοκόλλου της 23^{ης} Νοεμβρίου 1970 της συμφωνίας σύνδεσης μεταξύ της ΕΟΚ και της Τουρκίας της 12^{ης} Σεπτεμβρίου 1963².

Περιορισμένη απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης

Καταρχήν, οι Τούρκοι υπήκοοι υποχρεούνται να διαθέτουν θεώρηση προκειμένου να εισέλθουν σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη για διαμονή σύντομης διάρκειας (μη υπερβαίνουσας τους τρεις μήνες σε οποιαδήποτε περίοδο έξι μηνών).

Εντούτοις, ένας Τούρκος υπήκοος ο οποίος κατοικεί μονίμως και ασκεί την επαγγελματική του δραστηριότητα στην Τουρκία δύναται να εισέλθει σε ένα κράτος μέλος χωρίς θεώρηση με σκοπό την παροχή υπηρεσιών στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους μόνον εφόσον συντρέχουν σωρευτικώς οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

1. Είσοδος χωρίς θεώρηση επιτρέπεται μόνο στα εξής κράτη μέλη: Γερμανία και Δανία³.

Εντούτοις, όταν ένας Τούρκος υπήκοος επιθυμεί να εισέλθει στο έδαφος ενός από τα εν λόγω δύο κράτη μέλη μέσω του εδάφους ενός ή περισσότερων άλλων κρατών μελών, υποχρεούται και πάλι να διαθέτει θεώρηση για τη διέλευση μέσω του εδάφους των εν λόγω άλλων κρατών μελών.

---

¹ Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές είναι προσπελάσιμες μέσω του νέου ηλεκτρονικού συνδέσμου που εντάσσεται στην παρούσα σύσταση της Επιτροπής.

² Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές συνιστούν προσωρινή αντίδραση στη συγκεκριμένη απόφαση του Δικαστηρίου. Δεν προδικάζουν την έκβαση ενδεχόμενης διεξοδικής ανάλυσης της εν λόγω απόφασης. Ούτε συνιστούν λεπτομερή εξέταση του ζητήματος της ελευθερίας μετακίνησης στο πλαίσιο του δικαιώματος εγκατάστασης ή της αποδοχής υπηρεσιών. Ισχύουν με την επιφύλαξη οποιασδήποτε υποχρέωσης κατοχής άδειας εργασίας.

³ Ο λόγος είναι ότι, κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του πρόσθετου πρωτοκόλλου ως προς τα εν λόγω δύο κράτη μέλη, αυτά δεν απαιτούσαν θεώρηση από τους Τούρκους υπηκόους που επιθυμούσαν να εισέλθουν στο έδαφός τους για να προβούν εκεί στην παροχή υπηρεσιών (υπό τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο σημείο 2 κατωτέρω).

2. Ο σκοπός της επίσκεψης πρέπει να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της «ρήτρας διατήρησης της ισχύουσας κατάστασης» του πρόσθετου πρωτοκόλλου, δηλαδή καλύπτονται οι περιπτώσεις στις οποίες, κατά τον χρόνο έναρξης της ισχύος του πρόσθετου πρωτοκόλλου ως προς τη Γερμανία και τη Δανία, τα εν λόγω κράτη μέλη δεν απαιτούσαν θεώρηση για την είσοδο Τούρκων υπηκόων στο έδαφός τους με σκοπό την παροχή υπηρεσιών σε αυτό.

Για τη Γερμανία: περιπτώσεις στις οποίες Τούρκος υπήκοος ο οποίος κατοικεί μόνιμως και ασκεί την επαγγελματική του δραστηριότητα στην Τουρκία εισέρχεται στο έδαφος της Γερμανίας για διαμονή μέγιστης διάρκειας δύο μηνών

- με σκοπό τη νόμιμη παροχή υπηρεσιών στη Γερμανία ως υπάλληλος εργοδότη εγκατεστημένου στην Τουρκία, είτε ως μετακινούμενος εργαζόμενος (οδηγός) ο οποίος απασχολείται στον κλάδο της διασυνοριακής μεταφοράς επιβατών ή εμπορευμάτων (εξαιρουμένου του πλανόδιου εμπορίου), είτε για την εκτέλεση εργασιών συναρμολόγησης ή συντήρησης επί παραδιδόμενων εγκαταστάσεων και μηχανημάτων·

ή

- με σκοπό τη νόμιμη παροχή υπηρεσιών στη Γερμανία οι οποίες συνίστανται στην παράδοση μαθημάτων επ' αμοιβή ή σε επιδείξεις ιδιαίτερης καλλιτεχνικής ή επιστημονικής αξίας ή σε συμμετοχή σε αθλητικές διοργανώσεις επ' αμοιβή.

Για τη Δανία: περιπτώσεις στις οποίες Τούρκος υπήκοος ο οποίος κατοικεί μόνιμως και ασκεί την επαγγελματική του δραστηριότητα στην Τουρκία εισέρχεται στο έδαφος της Δανίας, για μία ή περισσότερες επισκέψεις, μέγιστης διάρκειας τριών μηνών, με σκοπό τη νόμιμη και πρόσκαιρη παροχή υπηρεσιών στη Δανία, είτε για ίδιον λογαριασμό (αν πρόκειται για αυτοαπασχολούμενο Τούρκο υπήκοο) είτε για λογαριασμό επιχείρησης εγκατεστημένης στην Τουρκία (αν πρόκειται για Τούρκο υπήκοο που απασχολείται νομίμως από τέτοια επιχείρηση και ο οποίος στέλλεται προσωρινά από τον εργοδότη του για να παράσχει υπηρεσίες στη Δανία).

Παραδείγματος χάρη, ένας Τούρκος οδηγός φορτηγού ο οποίος είναι εγκατεστημένος στην Τουρκία και μεταβαίνει στη Δανία με σκοπό την παράδοση εμπορευμάτων σε επιχείρηση εγκατεστημένη στο συγκεκριμένο κράτος μέλος θεωρείται ότι παρέχει υπηρεσίες στο εν λόγω κράτος μέλος. Παρομοίως, Τούρκοι αρχιτέκτονες, οικοδόμοι, δικηγόροι, ειδικοί πληροφορικής, εμπορικοί αντιπρόσωποι, επιστήμονες, καθηγητές πανεπιστημίου, καλλιτέχνες, τεχνικοί και εκπαιδευτές που εγκαθιστούν ή επισκευάζουν μηχανήματα ή παρέχουν οδηγίες για τη χρήση τους, επαγγελματίες αθλητές και προπονητές, κ.ο.κ., οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι στην Τουρκία και μεταβαίνουν στη Δανία με σκοπό την παροχή υπηρεσιών προς εκτέλεση συμβάσεως, θεωρείται επίσης ότι παρέχουν υπηρεσίες.

Εν πάση περιπτώσει, όταν ένας Τούρκος υπήκοος προσέρχεται στα εξωτερικά σύνορα χωρίς να διαθέτει την απαραίτητη θεώρηση για να εισέλθει στο κράτος μέλος στο οποίο σκοπεύει να παράσχει υπηρεσίες, πρέπει να είναι σε θέση να **αποδείξει** ότι πληροί τις προϋποθέσεις απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης ως πάροχος υπηρεσιών κατά την έννοια που καθορίζεται ανωτέρω. Ο Τούρκος υπήκοος πρέπει να αποδείξει ότι είναι νομίμως εγκατεστημένος στην Τουρκία (προσκομίζοντας, για παράδειγμα, βεβαίωση εκδοθείσα από εμπορικό επιμελητήριο ή οποιοδήποτε άλλο αποδεικτικό στοιχείο για την κατ' επάγγελμα παροχή υπηρεσιών στην Τουρκία), καθώς επίσης, αναλόγως της περιπτώσεως, ότι ο εργοδότης για τον οποίον εργάζεται είναι νομίμως εγκατεστημένος στην Τουρκία, ότι

απασχολείται νομίμως από τον συγκεκριμένο εργοδότη και ότι ταξιδεύει με σκοπό την πρόσκαιρη παροχή υπηρεσίας στο οικείο κράτος μέλος (με την επίδειξη, για παράδειγμα, σύμβασης συναφθείσας με τον αποδέκτη της υπηρεσίας). Εναπόκειται σε έκαστο κράτος μέλος να παράσχει αναλυτικότερες οδηγίες στις αρμόδιες αρχές του σχετικά με τα έγγραφα που οφείλει να προσκομίσει σε τέτοιες περιπτώσεις ο πάροχος υπηρεσιών.

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ⁴

Περίπτωση 1. Είσοδος σε κράτος μέλος από τρίτη χώρα (περιλαμβανομένων του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας)

1.1. Τούρκος υπήκοος ο οποίος μεταβαίνει στην Πολωνία (ή σε οποιοδήποτε από τα υπόλοιπα κράτη μέλη που δεν επιτρέπουν την άνευ θεώρησης είσοδο στο έδαφός τους) αεροπορικώς ή δια θαλάσσης με σκοπό την παροχή υπηρεσιών στη συγκεκριμένη χώρα

Απαιτείται θεώρηση για τη μετάβαση στην Πολωνία (ή σε οποιοδήποτε από τα υπόλοιπα κράτη μέλη που δεν επιτρέπουν την άνευ θεώρησης είσοδο στο έδαφός τους).

1.2. Τούρκος υπήκοος ο οποίος μεταβαίνει στη Γερμανία ή τη Δανία (δηλαδή σε κράτη μέλη που επιτρέπουν την άνευ θεώρησης είσοδο στο έδαφός τους) αεροπορικώς ή δια θαλάσσης με σκοπό την παροχή υπηρεσιών στη συγκεκριμένη χώρα

Αν ο Τούρκος υπήκοος προσέλθει στα σύνορα της Γερμανίας ή της Δανίας χωρίς να διαθέτει θεώρηση Σένγκεν, οι αρμόδιες αρχές ελέγχουν κατά πόσον το συγκεκριμένο άτομο, με βάση τα έγγραφα που προσκομίζει και με γνώμονα τον σκοπό του ταξιδιού του, πληροί της προϋποθέσεις απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης. Αν πράγματι ισχύει κάτι τέτοιο, οι συνοριοφύλακες του επιτρέπουν να εισέλθει στο έδαφος της Γερμανίας ή της Δανίας χωρίς θεώρηση.

Σε περίπτωση που ο Τούρκος υπήκοος ζητήσει να του χορηγηθεί θεώρηση βραχείας διαμονής από τις προξενικές αρχές της Γερμανίας ή της Δανίας, οι εν λόγω αρχές τον πληροφορούν ότι τυγχάνει απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης για να εισέλθει στη Γερμανία ή τη Δανία και, συνεπώς, σκοπίμως δεν του χορηγούν θεώρηση.

Περίπτωση 2. Είσοδος σε κράτος μέλος έπειτα από διέλευση μέσω ενός ή περισσότερων άλλων κρατών μελών

2.1. Τούρκος υπήκοος ο οποίος μεταβαίνει στην Πολωνία (ή σε οποιοδήποτε από τα υπόλοιπα κράτη μέλη που δεν επιτρέπουν την άνευ θεώρησης είσοδο στο έδαφός τους) μέσω π.χ. της Γερμανίας, με σκοπό την παροχή υπηρεσιών στην Πολωνία

Για την είσοδο στην Πολωνία απαιτείται θεώρηση. Η Πολωνία, ως κύριος προορισμός του ταξιδιού, εκδίδει θεώρηση Σένγκεν, η οποία επιτρέπει στον κάτοχό της να διέλθει από το έδαφος όλων των άλλων κρατών Σένγκεν καθώς και μέσω της Βουλγαρίας, της Κύπρου και της Ρουμανίας (βλ. δεύτερο μέρος, τμήμα I, σημείο 9.2, του πρακτικού εγχειριδίου).

---

⁴ Οι περιπτώσεις αυτές καλύπτουν τα πλέον συνήθη παραδείγματα, αλλά δεν έχουν εξαντλητικό χαρακτήρα.

2.2. Τούρκος υπήκοος ο οποίος μεταβαίνει στη Γερμανία ή τη Δανία (δηλαδή σε κράτη μέλη που επιτρέπουν την άνευ θεώρησης είσοδο στο έδαφός τους) μέσω του εδάφους της Βουλγαρίας, της Ουγγαρίας και της Αυστρίας (κρατών μελών που δεν επιτρέπουν την άνευ θεώρησης είσοδο στο έδαφός τους) με σκοπό την παροχή υπηρεσιών αποκλειστικά στη Γερμανία ή τη Δανία

Καίτοι οι Τούρκοι υπήκοοι απαλλάσσονται από την υποχρέωση θεώρησης προκειμένου να εισέλθουν στο έδαφος της Γερμανίας ή της Δανίας με σκοπό, επί παραδείγματι, να οδηγήσουν φορτηγά ή να παραδώσουν εμπορεύματα σε γερμανική ή δανική επιχείρηση, εξακολουθούν να υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης για τη διέλευση από το έδαφος της Βουλγαρίας, της Ουγγαρίας και της Αυστρίας.

Σε περίπτωση που ο Τούρκος υπήκοος ζητήσει να του χορηγηθεί θεώρηση βραχείας διαμονής από τις προξενικές αρχές της Γερμανίας ή της Δανίας, οι εν λόγω αρχές τον πληροφορούν ότι τυγχάνει απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης για να εισέλθει στη Γερμανία ή τη Δανία και, συνεπώς, σκοπίμως δεν του χορηγούν θεώρηση. Παρόλα αυτά, οφείλουν να τον πληροφορήσουν ότι χρειάζεται θεώρηση για ένα τμήμα του ταξιδιού του.

Καθώς ο Τούρκος υπήκοος στην περίπτωση αυτή δεν χρειάζεται θεώρηση για να εισέλθει στο έδαφος του κράτους μέλους που αποτελεί τον κύριο προορισμό του, αλλά για να διέλθει από το έδαφος άλλων κρατών μελών, πρέπει να ζητήσει την έκδοση θεώρησης βραχείας διαμονής από τις προξενικές αρχές του κράτους μέλους της πρώτης εισόδου του στον χώρο Σένγκεν (εν προκειμένω της Ουγγαρίας).

Αν ένας Τούρκος υπήκοος προσέλθει χωρίς να διαθέτει θεώρηση στα σύνορα, επί παραδείγματι, της Ουγγαρίας, οι συνοριοφύλακες πρέπει να του απαγορεύσουν την είσοδο στον χώρο Σένγκεν⁵. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις⁶, δύνανται να του χορηγήσουν θεώρηση στα σύνορα (βλ. δεύτερο μέρος, τμήμα I, σημείο 7, του πρακτικού εγχειριδίου).

Η Βουλγαρία και η Ρουμανία δεν εκδίδουν θεωρήσεις Σένγκεν αλλά επιτρέπουν στους κατόχους τέτοιων θεωρήσεων να διέλθουν από το έδαφός τους (βλ. δεύτερο μέρος, τμήμα I, σημείο 9.2, του πρακτικού εγχειριδίου).

Περίπτωση 3. Είσοδος σε κράτος μέλος μετά από παραμονή σε άλλο κράτος μέλος

Τούρκος υπήκοος, ο οποίος διαμένει νομίμως χωρίς θεώρηση στη Γερμανία (κράτος μέλος που επιτρέπει την άνευ θεώρησης είσοδο στο έδαφός του), όπου παρέχει υπηρεσίες, ο οποίος μεταβαίνει στη Δανία (κράτος μέλος που επιτρέπει την άνευ θεώρησης είσοδο στο έδαφός του) ή στην Αυστρία (ή σε οποιοδήποτε από τα υπόλοιπα κράτη μέλη που δεν επιτρέπουν την άνευ θεώρησης είσοδο στο έδαφός τους) με σκοπό να παράσχει εκεί υπηρεσίες

Στην περίπτωση αυτή, ο Τούρκος υπήκοος απαλλάσσεται από την υποχρέωση θεώρησης για να εισέλθει στη Δανία. Αντιθέτως, εξακολουθεί να χρειάζεται θεώρηση για να εισέλθει στην Αυστρία. Ο Τούρκος υπήκοος πρέπει να φροντίσει να λάβει την αναγκαία θεώρηση προτού να ταξιδέψει στη Γερμανία, εφόσον η μετάβασή του στην Αυστρία έχει προγραμματισθεί

⁵ Δυνάμει των άρθρων 5 και 13 του κώδικα συνόρων Σένγκεν.

⁶ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 415/2003 του Συμβουλίου της 27ης Φεβρουαρίου 2003 σχετικά με τη χορήγηση θεωρήσεων στα σύνορα, συμπεριλαμβανομένης της χορήγησης των εν λόγω θεωρήσεων σε διερχόμενους ναυτικούς.

ήδη, ή το αργότερο στο έδαφος της Γερμανίας, πριν από την άφιξή του στα σύνορα της Αυστρίας. Αρμόδιο για να επιληφθεί της αίτησης έκδοσης θεώρησης του Τούρκου υπηκόου είναι το κράτος μέλος της πρώτης εισόδου του στον χώρο Σένγκεν μετά την παραμονή του στη Γερμανία και τη Δανία (άρα εν προκειμένω η Αυστρία).

Ένας Τούρκος υπήκοος που μεταβαίνει απευθείας στη Γερμανία αεροπορικώς χωρίς θεώρηση, παραδείγματος χάρη για να αντικαταστήσει άλλον οδηγό φορτηγού που αρρώστησε στη Γερμανία και να οδηγήσει το φορτηγό αυτό από τη Γερμανία πίσω στην Τουρκία, χρειάζεται θεώρηση για να οδηγήσει το φορτηγό διαμέσου του εδάφους άλλων κρατών μελών κατά την επιστροφή του στην Τουρκία. Στην περίπτωση αυτή, ο Τούρκος υπήκοος απαλλάσσεται επίσης από την υποχρέωση θεώρησης για να οδηγήσει το ίδιο φορτηγό διαμέσου του εδάφους της Δανίας, εφόσον συντρέχουν όλες οι υπόλοιπες σχετικές προϋποθέσεις.